

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 452/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen verovirkailijoista ja Verohallinnon ohjeistusten ja toimintaperiaatteiden noudattamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Marko Kilven /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 452/2025 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että Verohallinnon verovirkailijat noudattavat verotajan omia ohjeita ja toimintaperiaatteita, ja

miten varmistetaan, että Verohallinto toimii tasavertaisesti, kohtuullisesti ja oikeudenmukaisesti, siis toisin sanoen hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti, minkä pitäisi olla minkä tahansa hallinnollisen toiminnan peruslähtökohta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hyvän hallinnon periaatteista säädetään hallintolaissa. Hallintolaki edellyttää, että viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Tasapuolisuuden vaatimuksesta johtuu, että viranomaisen on säännöksiä tulkitessaan ja soveltaessaan kohdeltava samanlaisia tapauksia samalla tavalla ja erilaisia tilanteita niiden eroavuudet huomioon ottaen. Tapausten samanlaisuutta tai erilaisuutta arvioitaessa on käytettävä objektiivisia kriteereitä. Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää myös menettelyn tasapuolisuutta.

Verovelvollisten tasapuolista kohtelua sekä johdonmukaista ja yhtenäistä verotusta korostetaan Verohallinnosta annetussa laissa, jonka 2 §:n mukaan Verohallinnon on edistettävä oikeaa ja yhdenmukaista verotusta. Esimerkiksi Verohallinnon antamat verotuksen yhtenäisyyttä, ennustettavuutta ja oikeusvarmuutta edistävät tulkintasuositukset ja soveltamisohjeet toteuttavat tätä vaatimusta.

Verotuksen menettelysäännöksistä säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa. Mainitussa laissa on säädetty muun ohessa verotuksen toimittamisen periaatteista, kuten esimerkiksi selvittämisvelvollisuuden jakautumisesta ja asian tutkimisesta.

Verotusasian selvittämisessä on kyse asian ratkaisemiseksi tarpeellisten selvitysten ja näytön hankkimisesta sekä esittämisestä. Verovelvollisen täytettyä ilmoittamisvelvollisuutensa tulee veroviranomaisen ja verovelvollisen osallistua mahdollisuuksiensa mukaan asian selvittämiseen.

Tällöin on pääasiallisesti sen osapuolen, jolla on siihen paremmat edellytykset, esitettävä asiasta selvitystä. Lähtökohtaisesti viranomaisen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi. Verovelvolliselta on tarvittaessa vaadittava tai muutoin hankittava ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka verotusta varten ovat tarpeen ja jotka eivät jo ole Verohallinnon tiedossa.

Asian tutkimista koskevan verotusmenettelystä annetun lain 26 §:n 6 momentin mukaan verotusta toimittaessaan veroviranomaisen on tutkittava saamansa tiedot ja selvitykset tavalla, joka asian laatu, laajuus, verovelvollisten yhdenmukainen kohtelu ja verovalvonnan tarpeet huomioon ottaen on perusteltua. Verohallinto voi siten käsitellä erilaisia asioita eri tavalla ja valikoida jotkin asiat tarkemmin tutkittavaksi ja käsitellä muut asiat summaarisemmin. Tietoihin sovelletaan ennalta määriteltyjä yhdenmukaisia valikointiehtoja, joiden täytyessä asioita nousee tarkemmin tutkittavaksi. Valikoitunut asia tutkitaan verovalvonnassa, pyydetään tarvittaessa asiaa koskevat tositteet ja lisäselvitykset sekä ratkaistaan asia.

Edellä mainitun säännöksen perusteella Verohallinto voi esimerkiksi asettaa verovelvollisten ilmoittamille vähennysvaatimuksille valikointirajoja, joiden ylittyessä vaatimus ohjautuu virkailijalle tarkemmin tutkittavaksi. Valikointiehtoja sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkiin verovelvollisiin. Verohallinnolla on myös työmenetelmäohjeet, joissa ohjeistetaan mitä selvittely- ja muita toimenpiteitä virkailija tulee suorittaa valikoituneessa asiassa. Verotusratkaisut yksittäistapauksissa tehdään niissä vallinneiden olosuhteiden ja esitetyn selvityksen perusteella. Myös asian selvittämiseksi ja lainmukaiseen verotuspäätökseen päätymiseksi verovelvolliselta pyydettävän lisäselvityksen tarve riippuu viime kädessä kunkin asian tutkimishetkellä Verohallinnon käytettävissä olevista tiedoista, jotka verovelvollinen on itse aiemmin antanut tai jotka ovat tulleet Verohallinnolle muuta kautta. Verotuksen oikeellisuuden ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi menettelyyn kuuluu myös sen tutkiminen, onko sama asia ollut esillä verovelvollisen aikaisemman vuoden verotuksessa ja miten se on tuolloin käsitelty. Verovelvollisella on myös käytössään tehokkaat muutoksenhakekeinot, jos verovelvollinen kokee verotuspäätöksensä virheelliseksi. Tämä on merkityksellistä verovelvollisen oikeusturvan kannalta.

Verohallinto antaa verotusta toimittaville virkailijoille jatkuvasti ohjeistusta ja koulutusta, joilla varmistetaan menettelyjen yhdenmukaista noudattamista. Menettelyohjeiden lisäksi Verohallinto antaa verotuksen yhtenäistämiseksi tulkinta- ja soveltamisohjeita esimerkiksi vähennysten myöntämisen edellytyksistä.

Helsingissä 7.1.2026

Sisäministeri Mari Rantanen

VN/38539/2025-VM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: